

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

جغرافیا

سال دوم دورهٔ راهنمایی تحصیلی

مرحلهٔ دوم تعلیمات عمومی

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف : دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب : جغرافیا دوم راهنمایی - ۱۲۱

مؤلفان : دکتر سیاوش شایان، دکتر مهدی چوبینه، منصور ملک‌عباسی، دکتر ناهید فلاحیان و معصومه آزادمهر

ویراستار : افسانه حبیب زاده کلی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع : اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

رسم : هدیه بندار

صفحه‌آرا: خالد قهرمانی دهبکری

طراح جلد : محمدحسن معماری

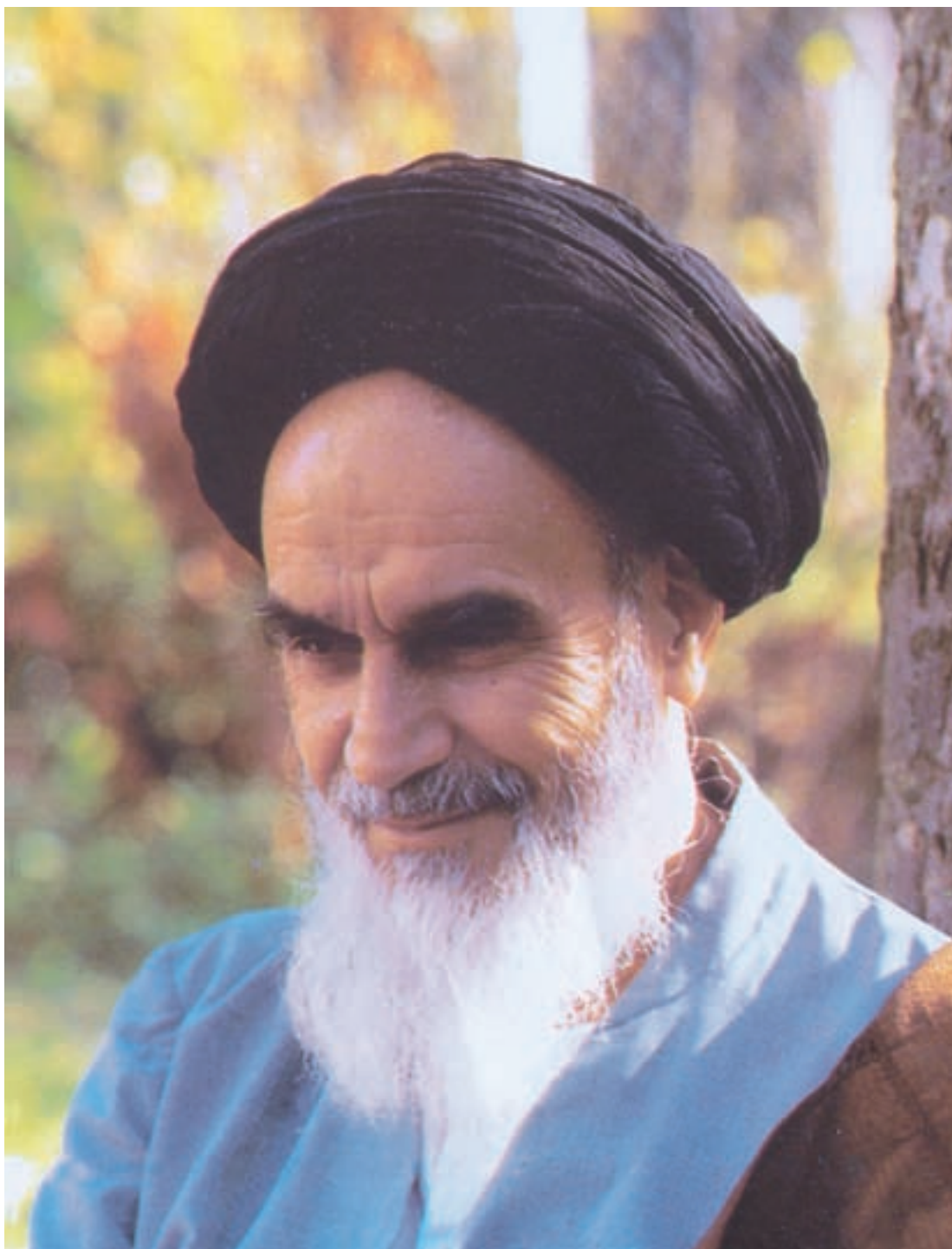
ناشر : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه : شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

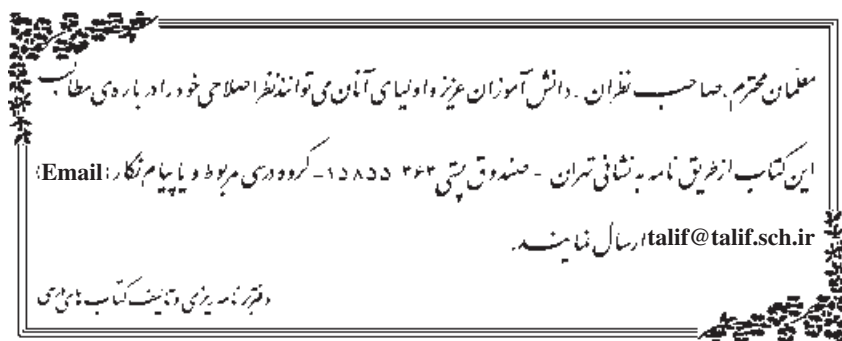
سال انتشار و نوبت چاپ : چاپ چهاردهم ۱۳۹۱

حق چاپ محفوظ است.

آن روز مبارک است بر ما که سلطه‌ی جهان‌خواران بر ملت‌های مستضعف شکسته
شود و تمام ملت‌ها سرنوشت خودشان را به دست خودشان بگیرند.

امام خمینی «قدس سرّه الشریف»

فهرست

- ۲ **درس اول:** اقیانوس‌ها و قاره‌های جهان چگونه پراکنده شده‌اند؟
- ۴ **درس دوم:** قاره‌ی آسیا کجاست؟
- ۶ **درس سوم:** آسیا قاره‌ی فلات‌های بلند و جلگه‌های پهناور
- ۸ **درس چهارم:** آب و هوای قاره‌ی آسیا چگونه است؟
- ۱۱ **درس پنجم:** آسیای سبز کجاست؟ آسیای خشک کجاست؟
- ۱۳ **درس ششم:** آیا قاره‌ی آسیا پرجمعیت‌ترین قاره‌ی جهان است؟
- ۱۶ **درس هفتم:** نژاد، زبان و دین مردم آسیا چیست؟
- ۱۸ **درس هشتم:** مهم‌ترین ویژگی‌های اقتصادی قاره‌ی آسیا چیست؟
- ۲۲ **درس نهم:** آیا قاره‌ی آفریقا فلات وسیع و کم‌ارتفاعی است؟
- ۲۶ **درس دهم:** آفریقای سبز کجاست؟ آفریقای خشک کجاست؟
- ۲۹ **درس یازدهم:** از جمعیت، نژاد، زبان و دین مردم قاره‌ی آفریقا چه می‌دانید؟
- ۳۱ **درس دوازدهم:** چرا قاره‌ی آفریقا صادرکننده‌ی مواد اولیه‌ی معدنی و کشاورزی است؟
- ۳۳ **درس سیزدهم:** ناهمواری‌های قاره‌ی اروپا چگونه است؟
- ۳۷ **درس چهاردهم:** چرا اروپا قاره‌ای سرسبز و بدون بیابان است؟
- ۴۰ **درس پانزدهم:** ویژگی‌های انسانی قاره‌ی اروپا چیست؟
- ۴۲ **درس شانزدهم:** چرا اقتصاد قاره‌ی اروپا پیشرفته است؟
- ۴۷ **درس هفدهم:** قاره‌ی آمریکا کجاست؟
- ۵۰ **درس هیجدهم:** چرا آب و هوا و پوشش گیاهی قاره‌ی آمریکا از شمال به جنوب تغییر می‌کند؟
- ۵۲ **درس نوزدهم:** آیا آمریکا قاره‌ای با دو فرهنگ و تمدن مختلف است؟
- ۵۴ **درس بیستم:** چه عواملی موجب پیشرفت اقتصادی آمریکای شمالی شده است؟
- ۵۸ **درس بیست و یکم:** قاره‌ی استرالیا و جزایر اقیانوسیه کجاست؟
- ۶۱ **درس بیست و دوم:** ویژگی‌های اقتصادی و انسانی قاره‌ی استرالیا و نیوزیلند چیست؟
- ۶۵ **درس بیست و سوم:** چرا قاره‌ی قطب جنوب به محافظت نیاز دارد؟

صعود کوهنوردان ایرانی به قله‌ی اورست در فلات تبت

مطالب «بیش‌تر بدانیم» برای مطالعه‌ی دانش‌آموزان در نظر گرفته شده است.

دانش‌آموزان عزیز

شما در سال گذشته با ویژگی‌های طبیعی و انسانی کشورمان، ایران، آشنا شدید و امسال با قاره‌ها، کشورها و سایر نواحی جهان آشنا می‌شوید.

جهان از نظر نوع ناهمواری‌ها، آب‌وهوا، پوشش گیاهی و پوشش جانوری دارای تنوع و گوناگونی است. هم‌چنین، فعالیت‌های اقتصادی و شیوه‌های زندگی انسان‌ها و بالاخره، فرهنگ مردم در نواحی مختلف جهان متفاوت است؛ بنابراین، ما نیاز داریم علاوه بر شناخت کشورمان، با اوضاع جغرافیایی و انسانی قاره‌ها، سرزمین‌ها و کشورهای دیگر آشنا شویم و اطلاعات جغرافیایی خود را درباره‌ی زمینی که بر روی آن زندگی می‌کنیم، به تدریج گسترش دهیم و نواحی مختلف جهان و مردمان آن را بهتر بشناسیم.

ما مطالعه‌ی خود درباره‌ی جهان را از قاره‌ی آسیا که کشور عزیزمان، ایران، در آن واقع شده است آغاز می‌کنیم و سپس قاره‌های دیگر را مورد مطالعه قرار می‌دهیم.

آگاهی از اوضاع جغرافیایی سرزمین‌ها و کشورهای جهان و نیز زندگی مردم آن‌ها موجب خواهد شد که ملت‌های جهان به هم نزدیک‌تر شوند و یکدیگر را بهتر درک کنند. مردم هر سرزمین یا کشوری باید بدانند که خودشان تنها ساکنان کره‌ی زمین نیستند و همه‌ی انسان‌ها حق استفاده از مواهب خدادادی را دارند؛ بنابراین، باید با همکاری و دوستی ساکنان دیگر این سیاره در جهت حفظ منابع طبیعی زمین بکوشند و این مسئولیت را به آیندگان بسپارند.

امید است شما دانش‌آموزان عزیز با مشارکت فعال در کلاس و انجام دادن فعالیت‌های هر درس با راهنمایی دبیر خود، دانستنی‌های تازه‌ای درباره‌ی جهان به دست آورید و از درس جغرافیا لذت ببرید.

دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی